

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829, el.p.: lvbosajunga@gmail.com
a/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

Lietuvos Respublikos Prezidentui
Gitanui Nausėdai
S. Daukanto a. 3, Vilnius LT-01122
kanceliarija@prezidentas.lt

2021-03-20, Nr. 2021/09(99)

Ministrei Pirmininkei
Ingridai Šimonytei
Gedimino pr. 11, Vilnius LT-01103
LRVkanceliarija@lrsv.lt

Seimo pirmininkei
Viktorijai Čmilytei-Nielsen
Gedimino pr. 53, Vilnius LT-01109
viktorija.cmilyte@lrs.lt; gintare.zukaite@lrs.lt

Aplinkos ministrui
Simonui Gentvilui
A. Jakšto g. 4, Vilnius LT-01105
info@am.lt

KREIPIMASIS

2021-03-20

DĖL APLINKOS MINISTRO SIMONO GENTVILO PAKEISTO STATYBOS TECHNINIO REGLAMENTO STR 2.06.04:2014 „GATVĖS IR VIETINĖS REIKŠMĖS KELIAI. BENDRIEJI REIKALAVIMAI“ BEI KITŲ NUOSTATŲ

Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga (toliau LVBOS) įgyvendina projektą „Skaidri Lietuva: vietos bendruomenių įsitraukimas į viešojo valdymo procesus ir korupcijos mažinimą“ pagal 2014-2020 metų Europos sąjungos fondų investicijų veiklos programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonę „Visuomenės nepakantumo korupcijai didinimo ir dalyvavimo viešojo valdymo procesuose skatinimo iniciatyvos“, kurio metu analizuoja viešojo intereso atstovavimo, viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo, korupcijos prevencijos priemones, viešojo valdymo ir bendruomenių (visuomenės) įtraukimo į viešąjį valdymą klausimus, nagrinėja ir rengia pasiūlymus teisės aktams.

LVBOS susipažino su Vilniaus bendruomenių asociacijos (toliau - VBA) š. m. kovo 1-osios kreipimusi „Dėl aplinkos ministro Simono Gentvilo pakeisto statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, nuostatų“ ir pritariame VBA ir specialistų išdėstytai nuomonei.

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829, el.p.: lvbosajunga@gmail.com
a/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

Statybos techninis reglamentas STR 2.06.04:2014 yra skirtas projektuotojams, statybos darbų specialistams ir urbanistams, tačiau numatyti pakeitimai sudaro prielaidas neskaidrumui ir piktnaudžiavimui sudėtingoje mūsų miestų ir rajonų situacijoje, ribotam visuomenės informuotumui ir pasiūlymams teikti taip, kaip to reikalauja Orhuso konvencija bei Lietuvos teisės aktai.

Paminėtinas ne tik šis reglamentas, bet ir pakeitimai (to pasekoje - laisvi traktavimai) vandenviečių reglamente STR 2.02.04:2004 „Vandens ėmimas, vandenruoša, pagrindinės nuostatos“ bei higienos normose HN 44:2003 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“. Dėl šių pakeitimų Kaune sumažintos Vičiūnų, Eigulių, Kleboniščio vandenviečių gręžinių ir visų vandenviečių apsauginių zonų ribos, kad nekilnojamojo turto vystytojas galėtų statyti naują nuosavų namų kvartalą, neatsižvelgiant į tiekiamo vandens kokybę miestui ir poveikį aplinkai. Tai ypač aktualu tapo Vičiūnų vandenvietėje, kurios apsauginė teritorija apima ir Nemuno senvagę. Naujajame kvartale numatyta nuotekų sistema tiesiogiai paveiks ir geriamojo vandens kokybę, atsiranda Nemuno užteršimo rizika. Analogiškai naujoms statyboms yra paimta 80 ha ploto Kleboniščio miško, kuriame yra didžiausi ir veikiantys Kauno geriamojo vandens gręžiniai. Kyla klausimų dėl nuolat pažeidžiamų Darnaus vystymosi principų bei aplinkos apsaugos, apie pakeitimus visuomenė informuojama jau pradėjus vykdyti planavimo darbus.

LVBOS pritariame VBA pateikto kreipimosi išvadoms ir kartu su specialistais bei visuomeniniais judėjimais esame susirūpinę dėl Lietuvoje jau sisteminius tapusių ir neigiamą poveikį darančių procesų, susijusių su teritorijų planavimu ir statybų projektavimu, žemių paėmimą „visuomenės poreikiams“, šių procesų valstybine priežiūra ir teisiniu reglamentavimu. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnis numato, kad *Valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei*, tačiau šio principo yra nesilaikoma rengiant ir tvirtinant teisės aktų nuostatas, kurios akivaizdžiai palankios tik tam tikrų grupių verslo interesams tenkinti. Toks reglamentavimas ar jo paliktos spragos interpretacijai bei galiojančių teisės aktų nesilaikymas mažina pasitikėjimą valdžios institucijomis. Norime atkreipti dėmesį į paskutinį pavyzdį, šokiravusį daugelį šios srities profesionalų ir gyventojų. Kalbame apie aplinkos ministro Simono Gentvilo pakeistą statybos techninį reglamentą STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-933 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014“ „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“.

Kodėl šis įsakymas tiek svarbus, kad dėl jo reikia kreiptis į valstybės vadovus? Įsakymo nuostatos palies tūkstančius Lietuvos gyventojų, pablogindamos aplinkos kokybę, gyventojų sveikatą, sukeldamos pavojų vaikų saugumui. Ir visa tai tik tam, kad NT vystytojai galėtų sklype pastatyti daugiau metrų ir kvadratų. Šis įsakymas, manome, tiesiogiai pažeidžia ir Lietuvos Darnaus vystymosi ir darnaus judumo principus, numatančius mažinti taršą ir triukšmą miestuose ir miesteliuose.

Esminės šio STR-o keitimo nuostatos yra susijusios su drąstišku, kai kur daugiau nei du kartus, atstumu nuo uždarojo tipo antžeminių automobilių saugyklų, garažų, atvirojo tipo automobilių saugyklų iki pastatų, mažinimu.

Pvz. 50 vietų atvirų automobilių saugyklų atstumas iki vaikų darželių, lopšelių, ligoninių, salaugos namų, gyvenamųjų namų tik 10 metrų (buvo 15-25), 100 vietų automobilių saugyklų atstumas – 15 metrų

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829, el.p.: lvbosajunga@gmail.com
a/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

(buvo 15-25) ir t.t. Iki 5 vietų, automobilių aikštelėms atsumas nereglamentuotas, t.y. jas leidžiama statyti po pat pastatų langais (nauji atstumai lentelė 1 pav., anksčiau galioję atstumai lentelė 2 pav.). Juk automobilių saugykla (stovėjimo aikštelė) nėra skirta automobilių parodai, į aikštelę visa parą bus atvažiuojama, išvažiuojama ir visa tai praktiškai po langais. Kiek žmonių dėl ypač mažų atstumų pabus užvedus automobilį naktį, ar kiek vaikų bus kliudyta įrengus aikštelę 5 ar 10 metrų atstumu nuo vaikų darželio, lopšelio? Kodėl aplinkos ministru tai nerūpi?

5

32¹ lentelė. Atstumai nuo uždarojo tipo antžeminių automobilių saugyklų, garažų, atvirojo tipo automobilių saugyklų

Eil. Nr.	Pastatų ar patalpų, iki kurių nustatomi atstumai, naudojimo paskirtis	Atstumai (metrais)											
		nuo uždarojo tipo antžeminių automobilių saugyklų ir garažų, kai automobilių skaičius*						nuo atvirojo tipo automobilių saugyklų, kai automobilių skaičius**					
		5-10	11-20	21-50	51-100	101-300	daugiau kaip 300	5-10	11-20	21-50	51-100	101-300	daugiau kaip 300
1.	Gyvenamosios paskirties (vienbučių ir dvibučių, trijų ir daugiau butų (daugiabučiai), įvairių socialinių grupių asmenims) pastatai	5	7	10	15	x	x	5	7	10	20	35	50
2.	Mokslų paskirties (bendrojo lavinimo, profesinės ir aukštosios mokyklos, neformaliojo švietimo, vaikų darželiai, lopšeliai)	5	7	10	15	20	30	5	7	10	20	35	x
3.	Ligoninės su stacionariais, sanatorijos, reabilitacijos centrai, medicininės priežiūros įstaigų slaugos namai	5	7	10	15	20	30	5	7	10	x	x	x

123.1. elektromobilių stovėjimo vietoms su įrengta įkrovimo stotele, pažymėtomis specialiu ženklinimu, 123 punkto nuostatos netaikomos;
123.2. atstumai nustatomi tiesioginiu vektoriumi. Nustatomi atstumai, turi būti įvertinamas aklinių kliūčių (aklinių tvorų, sienų ir kitų priemonių) aukštis;
123.3. x atsumas nustatomas parengus triukšmo ir taršos sklaidos modeliavimo dokumentą, pagrindžiantį neigiamo triukšmo ar taršos poveikio nebuvimą ar poveikį, neviršijantį Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytą ribinį verčių ir suderinus jį su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
123.4. * atsumas matuojamas nuo įvažiavimo / išvažiuojimo vartų ir vėdinimo sistemos oro šalinimo angų iki patalpų varstomų langų ir vėdinimo sistemos oro ėmimo angų;
123.5. ** atsumas matuojamas nuo atvirojo tipo automobilių saugyklų dangos krašto iki patalpų varstomų langų ir vėdinimo sistemos oro ėmimo angų;
123.6. jei gretimame sklype nėra pastatų, atsumas matuojamas iki sklypo ribos, išskyrus atvejus kai besiribojančiuose žemes sklypuose numatoma statyti statinius, nenurodytus 32¹ lentelėje, arba dėl atsumo mažinimo su gretimame sklype savininku (valdytoju) pasirašytas ir notaro patvirtintas susitarimas;
123.7. pateiktas atsumas, jei gretimame sklype nėra pastatų, tačiau šio sklypo atžvilgiu yra galiojantis detalusis planas, matuojamas iki šiame detalesniame plane numatytos statinių statybos zonos ribos, išskyrus atvejus kai besiribojančiuose žemes sklypuose numatoma statyti statinius, nenurodytus 32¹ lentelėje arba dėl atsumo mažinimo su gretimame sklype savininku (valdytoju) yra pasirašytas ir notariškai patvirtintas susitarimas;
123.8. 32¹ lentelėje nustatyti atstumai gali būti mažinami iki 5 m, jei projektuojama tam statiniui ar statinių grupei priklausanti automobilių saugykla. Atsumas matuojamas iki langų be savaiminio uždarymo mechanizmo;
123.9. nustatyti atstumai netaikomi, jei statinys ir jo priklausinys (automobilių saugykla) projektuojami teritorijose, kur istoriškai susiklostęs perimetris užstatymas ir (ar) toks užstatymas numatytas teritorijų planavimo dokumentuose;

1 pav. Aplinkos ministro 2021-02-22 įsakymu pakeista atstumų lentelė

32¹ lentelė. Atstumai nuo požeminių, požeminių-antžeminių garažų, atvirų mašinų aikštelių ir techninio aptarnavimo stočių

Objektų, iki kurių nustatomi atstumai, pavadinimas	Atstumai (metrais)							
	nuo garažų ir atvirų mašinų aikštelių, kai mašinų skaičius					nuo techninio aptarnavimo stočių, kai postų skaičius		
	10 ir mažiau	11-50	51-100	101-300	daugiau kaip 300	10 ir mažiau	11-30	daugiau kaip 30
Gyvenamieji namai	10	15	25	35	50	11	25	50
Visuomeniniai pastatai	10	10	15	25	25	15	20	20
Vaikų įstaigos	15	25	25	50	x	50	x	x

x – nustatoma suderinus su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru;

Pastaba. Elektromobiliams 123 punkto nuostatos netaikomos

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-781, 2019-12-31, paskelbta TAR 2019-12-31, i. k. 2019-21759

2 pav. STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ galiojusi atstumų lentelė

Pagal Statybos įstatymo 8 str. Normatyvinių statybos techninių dokumentų sistema 1 dalį - Normatyviniai statybos techniniai dokumentai yra:

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829, el.p.: lvbosajunga@gmail.com
a/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

1) *statybos techniniai reglamentai – Vyriausybės įgaliotos institucijos teisės aktai (branduolinės energetikos objekto statiniams – šios institucijos ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos teisės aktai), kurie nustato statinių, jų statybos, naudojimo ir priežiūros **techninius reikalavimus tiesiogiai arba nuorodomis į standartus arba statybos ar statinių naudojimo ir techninės priežiūros taisykles.** Taigi, STR – ai nustato techninius reikalavimus, o tai turėtų reikšti, kad šie reikalavimai turi būti pagrįsti ne norais, o skaičiavimais, kitais tyrimais. Tai kad STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ galėjo būti koreguojamas (nebūtinai mažinant atstumus, o gal juos ir didinant) akivaizdu, tačiau tik įvertinus taršos, triukšmo, eismo saugumo, psichologinius ir kitus aspektus, o ne iš „lubų“, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos paprašius.*

Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad atsumai nuo garažų ir aikštelių iki pastatų buvo nurodyti LRV nutarimu (343) patvirtintose Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose (68 dalis), tačiau ši nutarimą panaikinus atstumus reglamentuojančios nuostatos į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (įsigaliojo 2020-01-01) nebuvo perkeltos. Taigi, atstumų mažinimui buvo rengtasi iš anksto.

Analogiškai norime atkreipti dėmesį ir į aukščiau paminėtą reglamentą **STR 2.02.04:2004 „Vandens ėmimas, vandenruoša, pagrindinės nuostatos“** bei higienos normas **HN 44:2003 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“**. Apsauginių zonų sumažinimo pagrindimui taip pat **būtinai** skaičiavimai, įvertinti geologiniai, aplinkos ir požeminio vandens ir poveikio aplinkai aspektai.

Kreipiamės į Jus, tikėdamiesi, kad imsitės lyderystės išgyvendinant praktiką, kai prisidengiant „verslo sąlygų gerinimu“, yra keičiami teisės aktai, kuriant akivaizdžiai nepalankias visuomenei nuostatas, sudarančias sąlygas pažeisti viešąjį interesą ir naikinti bendrąjį gerį.

Nuoširdžiai tikėdamiesi, kad šis kreipimasis bus nuodugnias, o ne formaliai išnagrinėtas, esame pasirengę pateikti išsamesnius paaiškinimus ir bendradarbiauti kitais būdais, taip pat ir dalyvauti teisėkūros procese.

Pagarbiai,

Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos
pirmininkas

prof. Ramūnas Navickas

Vilniaus bendruomeniu asociacijos pirmininkas

Sakalas Gorodeckis

Dokumentą elektroniniu
parašu pasirašė
SAKALAS, GORODECKIS
Data: 2021-03-19 11:43:35